

направленні на реставрацію царських порядків, в сукупності з заміною «красного терору» «білим» нивеливали симпатії населення до деникинців.

Чучко Т.

СНУ ім. Лесі Українки

АНДРІЙ КУРБСЬКИЙ І ЛІТЕРАТУРНО-ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ГУРТОК В МІЛЯНОВИЧАХ

Андрій Курбський (1528–1583 рр.) – князь династії Рюриковичів, московський боярин, письменник, перекладач. Окремі етапи життя та аспекти діяльності А. Курбського висвітлюються у працях: П. Батюшкова, М. Боянівської, Р. Скриннікова та ін. Проте науковці недостатньо уваги приділили просвітницькій діяльності А. Курбського на Волині.

Приїзд А. Курбського у 1563 р. на Волинь збігся із загальним культурним піднесенням на українських землях. Тому його літературні ініціативи та просвітницька активність знайшли підтримку у суспільстві.

А. Курбський любив читати та перекладати, а також писав свої твори. Серед власних праць князя виділяються чотири послання до Івана Грозного. А. Курбському належить також переклад біографії і деяких творів Августина Блаженного, трактату І. Спангенберга «О силогізмі», а також полемічного твору „Історія Флорентійського собору”.

У Міляновичах (тепер с. Міляновичі Турійського району Волинської області) А. Курбський переклав праці Василя Великого, Григорія Богослова і Діонісія Ареопігита. У 60-х рр. XVI ст. створив гурток, який займався перекладами на церковнослов'янську мову творів Іоана Златоуста, Іоана Дамаскіна, філософських творів Цицерона.

Розгортанню діяльності гуртка передували пошуки спеціалістів і книг, які потребували перекладу. До цієї справи князь залучив Михайла Андрійовича Смоленського, що здобув освіту в Кракові та Італії, а також талановитого юнака Амброжія.

Князь А. Курбський став не тільки керівником гуртка, але був безпосереднім виконавцем більшості перекладів. Активна робота гуртка передбачала наявність відповідної книгозбірні. Хоч вона і не збереглась, але про її об'єм можна говорити завдяки згадкам про окремі книги, а також про репертуар перекладів гуртка: відповідні твори мусили бути доступні в латинському і старослов'янському варіантах. Поповнювалась бібліотека книгами, придбаними в Острозі, Вільно, Слуцьку.

Варто зауважити, що сьогодні перед науковцями стоїть проблема щодо виявлення осіб, які здійснювали переклад, адже праці міляновицького гуртка анонімні. Літературно-науковий гурток припинив свою діяльність 1583 р. після смерті його засновника і керівника А. Курбського.

Як бачимо, А. Курбський вихований на східнослов'янській культурній традиції, мав непересічний літературно-публіцистичний хист. Перебуваючи на Волині, князь заснував перекладацький гурток, якому надавав кошти для

придбання книг, паперу, оплачував поїздки членів гуртка в інші культурні центри, розуміючи важливість просвітницької роботи серед місцевого населення.

Ширембеков С.
НТУ «ХП»

ТАДЖИКИСТАН І УКРАЇНА: ДОВІРА І ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ.

Таджикистан та Україна впродовж довгого часу підтримують відносини на політичному, економічному та культурному рівні. Договір про дружбу і співробітництво між Республікою Таджикистан і Україною від 6 липня 2001 року займав особливе місце в міждержавних контактах та, по-суті, відкрив шлях до дипломатії. Відносини між країнами традиційно носять теплий і дружній характер, як правило, вони відрізняються довірою і взаєморозумінням при обговоренні та вирішенні важливих питань. Республіку Таджикистан і Україну зближує близькість позицій з ключових питань міжнародної політики і безпеки.

На сьогоднішній день договірно-правову базу між Республікою Таджикистан і Україною становлять 79 спільно підписаних документів, що охоплюють широкий спектр співпраці двох країн. Параметри економічного співробітництва між Таджикистаном і Україною визначаються підписаними в останні роки між урядами двох країн документами, в їх числі: угоди «Про основні принципи та напрямки економічного співробітництва», «Про вільну торгівлю», «Про залучення і взаємний захист інвестицій», «Про співробітництво в галузі енергетики, промисловості, транспорту і будівництва», Договір «Про довгострокове економічне співробітництво на 2003-2013 роки» та «Міждержавна програма довгострокового економічного співробітництва на 2003-2013 роки».

Позитивним імпульсом у розширенні всебічного співробітництва між Таджикистаном і Україною стали офіційні візити глав держав. 15-16 грудня 2011 року відбувся офіційний візит в Україну Президента Республіки Таджикистан Емомалі Рахмона. У ході візиту було прийнято Спільну заяву Президента Республіки Таджикистан і Президента України, а також підписано ряд важливих документів, спрямованих на розвиток і зміцнення взаємного співробітництва в різних областях.

З ініціативи таджицької сторони 5-6 грудня 2011 року в Києві відбулося Третє засідання Спільної міждержавної комісії. У роботі засідання взяла участь делегація Республіки Таджикистан під керівництвом Міністра енергетики і промисловості Шералі Гула та українська делегація на чолі з міністром регіонального розвитку та будівництва України А.М. Близнюком. В підписаному за підсумками засідання протоколі міждержавної комісії зафіксовано ряд важливих домовленостей щодо поглиблення співпраці, наприклад, про створення в Таджикистані спільного підприємства з випуску